

МІНІСТЕРСТВО
ОСВІТИ І НАУКИ
УКРАЇНИ

ХЕРСОНСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ ТЕХНІЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ

МАТЕРІАЛИ

ЗБІРНИК НАУКОВИХ ПРАЦЬ
І МІЖНАРОДНОЇ НАУКОВО-ПРАКТИЧНОЇ КОНФЕРЕНЦІЇ

**«ЄВРОПЕЙСЬКЕ МАЙБУТНЄ:
ФІЛОСОФСЬКО-ОСВІТНІ СТУДІЇ»,**

ПРИСВЯЧЕНОЇ ДНЮ ЄВРОПИ

(ЧАСТИНА 2)

**«EUROPEAN FUTURE:
PHILOSOPHICAL
AND EDUCATIONAL STUDIES»,**

DEDICATED TO THE DAY OF EUROPE

9-10 ТРАВНЯ 2024 РОКУ

М. ХЕРСОН, М. ХМЕЛЬНИЦЬКИЙ 2024

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ *(м. Київ, Україна)*
ДНУ «ІНСТИТУТ МОДЕРНІЗАЦІЇ ЗМІСТУ ОСВІТИ» *(м. Київ, Україна)*
ХЕРСОНСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ ТЕХНІЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ,
КАФЕДРА ЗАГАЛЬНООСВІТНИХ ГУМАНІТАРНИХ ТА ПРИРОДНИЧИХ ДИСЦИПЛІН
(м. Херсон, м. Хмельницький, Україна)
ВІЛЬНЮСЬКИЙ ТЕХНІЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ ІМЕНІ ГЕДИМІНАСА,
ФАКУЛЬТЕТ КРЕАТИВНИХ ІНДУСТРИЙ *(м. Вільнюс, Литва)*
ОПОЛЬСЬКИЙ УНІВЕРСИТЕТ,
ІНСТИТУТ ПЕДАГОГІЧНИХ НАУК *(м. Ополе, Польща)*
МІЖНАРОДНИЙ КЛАСИЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ ІМЕНІ ПИЛИПА ОРЛИКА,
КАФЕДРА ЖУРНАЛІСТИКИ ТА ФІЛОЛОГІЇ *(м. Миколаїв, Україна)*
НАУКОВИЙ ЧАСОПИС «ФІЛОСОФІЯ ОСВІТИ» ІНСТИТУТУ ВИЩОЇ ОСВІТИ НАПН
УКРАЇНИ У СПІВПРАЦІ З УКРАЇНСЬКИМ ТОВАРИСТВОМ ФІЛОСОФІЇ ОСВІТИ *(м. Київ, Україна)*
НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ «ЗАПОРІЗЬКА ПОЛІТЕХНІКА»,
ГУМАНІТАРНИЙ ФАКУЛЬТЕТ *(м. Запоріжжя, Україна)*
ЧЕРКАСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ ТЕХНОЛОГІЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ,
КАФЕДРА ФІЛОСОФСЬКИХ І ПОЛІТИЧНИХ НАУК *(м. Черкаси, Україна)*
ХЕРСОНСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ УНІВЕРСИТЕТ,
КАФЕДРА ФІЛОСОФІЇ, СОЦІОЛОГІЇ
ТА СОЦІАЛЬНОЇ РОБОТИ *(м. Івано-Франківськ, Україна)*
RESEARCH NETWORK «FOREIGN OBJECT» *(San Francisco, USA)*
ГРОМАДСЬКА ОРГАНІЗАЦІЯ «ГЛОБАЛЬНИЙ ПОГЛЯД» *(м. Херсон, Україна)*

МАТЕРІАЛИ

**I Міжнародної науково-практичної конференції
«ЄВРОПЕЙСЬКЕ МАЙБУТНЄ: ФІЛОСОФСЬКО-ОСВІТНІ СТУДІЇ»,
присвяченої Дню Європи**

**«EUROPEAN FUTURE: PHILOSOPHICAL AND EDUCATIONAL STUDIES»,
dedicated to the Day of Europe
9-10 травня 2024 року**

**(Частина 2)
ЗБІРНИК НАУКОВИХ ПРАЦЬ**

м. Херсон, м. Хмельницький 2024

<i>ВОЗНЯК Володимир</i>	
Зміст концепту «Уове педагогічне мислення».....	122
<i>ГУМЕНЮК Галина, ЮРКЕВИЧ Ростислав</i>	
Формування іміджу регіону як івентивної туристичної дестинації	133
<i>ГУМЕНЮК Михайло</i>	
Пасивні конструкції в українській мові: особливості творення та функціонування.....	140
<i>ДОРОГАНЬ Олександра, ВЕНГЕР Олена</i>	
Підрив Каховської ГЕС, наслідки та збитки для економіки України	145
<i>ЗАГОРОДНЮК Валерій</i>	
Вітгенштайн versus Фреге: дві стратегії розвитку філософії мови.....	153
<i>КИРИЧЕНКО Олександр, ТКАЧ Вікторія</i>	
Розвиток конституційних базисних оперативних та бюрократичних порядків найбільш ефективного, раціонального та якісного попередження порушення та відновлення порушеного правового статусу різних видів соціосуб'єктів.	159
<i>КОВАЛЕНКО Віктор, КОВАЛЕНКО Олена</i>	
Застосування комплексного підходу до лікування болю у спині з метою підвищення безпеки пацієнта	167
<i>КОВАЛЕНКО Олена, ВЕНГЕР Катерина</i>	
Вивчення особливостей прояву побічної дії ліків на курсі клінічної фармакології, як важливий фактор гуманістичного підходу до лікування пацієнта	173
<i>КОЗАКОВА Лідія</i>	
Процес становлення й творення нової української термінології.....	180
<i>КОРСАК Костянтин</i>	
Рефлексії філософа про сумний досвід поширення відкриттів у сфері sciences&arts на прикладі ноонаук	187
<i>КОСТЮЧКОВ Сергій</i>	
Біофілософські обертони штучного інтелекту: що він для людства – Троянський кінь або нитка Аріадни?	200
<i>КРИСАЧЕНКО Валентин</i>	
Український світ: ідентичність, виклики, утвердження	207
<i>КУЗНЄЦОВ Сергій, ВЕНГЕР Олена, ФРОЛОВА Маргарита</i>	
Педагогічна концепція екологічної освіти у вищих технічних навчальних закладах	220
<i>МАТВЕЄВА Наталія</i>	
Філософське підґрунтя інклюзивної освіти	230
<i>МИНКІН Микола</i>	
Удосконалення інституційного забезпечення розвитку підприємництва в аграрній сфері.....	237

розвитку підприємництва, востання його в економіку. Не менш важливе значення мають розробка принципів підприємництва, визначення практичних шляхів його розвитку і підтримки з боку держави і суспільства.

Підсумовуючи викладене, слід зазначити, що, незважаючи на наявність в Україні достатньо розробленого нормативно-правового поля підтримки малого та середнього підприємництва, головною проблемою залишається нестача фінансових ресурсів, адже всі програми державної підтримки розраховані на фінансування з державного або місцевого бюджетів. Необхідно розробити механізм залучення для цілей підтримки суб'єктів МСП в аграрній сфері частини прибутків агрохолдингів. Це може бути реалізовано шляхом укладання договорів субпідряду підприємств МСП у сфері агропромислового виробництва, створення великими аграрними підприємствами спеціальних фондів підтримки малого сільськогосподарського підприємництва, благодійних фондів, фондів сприяння розвитку певних сільських територій, де той чи інший агрохолдинг орендує землі сільськогосподарського призначення. Це сприятиме формуванню в Україні двосекторної моделі організації агробізнесу, в якій співіснують великі підприємства (агрохолдинги) і різноманітні дрібні підприємницькі структури різних організаційно-правових форм. Крім розглянутих вище форм і видів державної підтримки малого та середнього підприємництва, слід згадати й інші форми взаємодії держави та бізнесу, які у тій чи іншій мірі розвинуті на сьогодні в аграрній сфері України і сприяють поліпшенню бізнес-клімату. Це, насамперед:

- державно-приватне партнерство;
- співпраця з розвитку аграрних кластерів і технопарків;
- взаємодія державних і місцевих органів влади із саморегульованими організаціями;
- партнерство на місцевому рівні щодо підтримки ініціатив сільських громад у розбудові соціальної інфраструктури сіл.

Для удосконалення стратегії розвитку аграрного сектору та сільських територій, необхідно запропонувати наступні кроки:

- 1) нормативно правове унормування організацій товаровиробників (критерії визначення, інструменти ведення статистики та спостереження);
- 2) створення умов для створення і діяльності різних форм кооперативів (перейняття європейського досвіду, імплементація зарубіжного досвіду пільгових податкових режимів для кооперативів, державна підтримка при створенні, навчання для виробників);
- 3) стимулювання різних інших форм колективних організацій в аграрній сфері (визначення ролі і місії національних організацій виробників, створення дорадчих служб);
- 4) започаткування та розвиток державної підтримки організацій товаровиробників аграрної продукції (надання фінансової допомоги протягом перших п'яти років, технічне дорадництво).

Запропоновані кроки доцільно запроваджувати як складові єдиної комплексної стратегії розвитку аграрного сектору та сільських територій, так як створення сприятливих умов для підприємницької діяльності в аграрній сфері

буде марною, якщо в сільській місцевості не будуть забезпечені соціально-економічні умови для достойного якісного життя населення.

Отже удосконалення розвитку підприємництва в аграрній сфері та напрями реалізації завдань визначених цим процесом з використанням міжнародного досвіду мають важливе значення на сучасному етапі господарювання.

Список використаних джерел:

1. Бердніков Є. Правові позиції щодо визначення кола суб'єктів (осіб), що мають право на приватизацію земель для ведення фермерського господарства, та кола об'єктів (земельних ділянок), що підлягають такій приватизації. Землевпоряд. вісник. 2015. № 4. С. 26–29.
2. Закони як джерела аграрного права [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://jurist-online.com/ukr/uslugi/yuristam/literatura/agrarpravo/6.php>.
3. Інноваційне забезпечення розвитку сільського господарства України: проблеми та перспективи / [Лупенко Ю. О., Малік М. Й., Шпикуляк О. Г. та ін.]. К. : ННЦ «ІАЕ», 2014. 516 с.
4. Лопатинський Ю. М. Розвиток аграрного сектора національної економіки на інституційних засадах : [монографія] Чернівці Чернівецький нац. ун-т, 2014. 248 С.58.
5. Прутська Т. Ю. Інституційне забезпечення розвитку підприємництва в аграрній сфері Економіка АПК. 2015. № 2 . С. 93–100.

МИНКІНА Ганна

*кандидат сільськогосподарських наук,
доцент, доцент кафедри ботаніки та
захисту рослин, Херсонський
державний аграрно-економічний
університет (м. Херсон, Україна)*

УДОСКОНАЛЕННЯ ІНФРАСТРУКТУРНОГО ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ РИНКУ АГРАРНОГО СТРАХУВАННЯ

Стратегія економічного та соціального розвитку регіону має на меті створення умов для динамічного, збалансованого розвитку всіх адміністративних утворень області та визначає послідовність реалізації завдань економічного, соціального та гуманітарного розвитку.

Україна займає провідні позиції у світі з виробництва й експорту сільськогосподарської продукції. На сучасному етапі розвитку аграрного сектора найважливішим завданням являється подальша його розбудова, адже країна має значний потенціал до збільшення і підвищення якості виробництва. Аграрне виробництво – одна з важливих, специфічних і водночас найбільш ризикованих сфер діяльності людини. Специфічні особливості аграрного ринку: висока вартість об'єктів через значну площу земельних угідь, підвищений ступінь ризикованості виробництва, кумулятивність збитків внаслідок природних катастроф і прогресуючих кліматичних змін, довготривалість циклу виробництва, що впливає на доходність аграріїв, зумовлюють необхідність використання одного з найважливіших інструментів мінімізації ризиків – страхування і за необхідності подальшої диверсифікації ризиків за допомогою

перестраховання. В умовах складної політико-економічної ситуації в Україні, скорочення всіх реальних показників ринку страхування, зокрема й аграрного, важливого значення набуває дослідження тенденцій його розвитку, виявлення проблем і шляхів їх вирішення за допомогою об'єднання зусиль страховиків, агровиробників і держави.

Важливим стратегічним напрямом будь-якого регіону країни залишається стратегія розвитку аграрного сектору економіки. Це, перш за все, пов'язане з необхідністю забезпечення загальної продовольчої безпеки регіону, що не втрачає своєї актуальності навіть в умовах трансформаційних і глобалізаційних процесів.

Страховий захист сільськогосподарського виробництва в усьому світі розглядається як важлива складова інфраструктури аграрного ринку. Використання страхового механізму аграріями надає їм право заздалегідь убезпечити власні майнові інтереси за рахунок передачі ризиків (або їх частини) страховій компанії. Пріоритетним завданням страхування сільськогосподарських ризиків є гарантування економічної та продовольчої безпеки держави, створення сприятливих умов для розвитку аграрного сектора економіки, захисту майнових інтересів сільськогосподарських підприємств. Об'єктивна необхідність використання страхування в сільському господарстві пояснюється недостатніми можливостями держави і ринку забезпечити широку маневреність фінансовими ресурсами господарюючих суб'єктів, особливо в умовах ризикогенного середовища.

Наприклад територія Херсонської області розташована на півдні України, а загальна площа земель області складає 2846,1 тис. га, з яких 1970,4 тис. га – сільськогосподарські угіддя, сільськогосподарські виробники використовують ефективні "інструменти" для вирощування багатого врожаю. Йдеться про добрі сорти культур, прості та комплексні добрива, велику кількість засобів захисту рослин, розумну техніку. Однак несподівана буря, ураган, землетрус, град, повінь, тривала посуха, заморозки чи інші чинники, що мають об'єктивний та випадковий характер, можуть згубно вплинути на майбутній врожай, поголів'я худоби чи птиці і навіть зовсім знищити плоди тяжкої праці. Такі чинники, що негативно позначаються на кінцевій продукції виробництва, називаються ризиками. Найефективнішим методом керування ризиками є їх перекладання на інших осіб через підписання страхової угоди.

Важливим елементом інфраструктури аграрного ринку є система фінансово-кредитного забезпечення, зокрема системи страхування сільськогосподарського виробництва.

Вітчизняний досвід і досвід розвинених країн Європи та Америки свідчить, що страхування – це найбільш ефективний механізм управління ризиками в аграрному секторі економіки. Якщо врахувати той факт, що в несприятливі щодо погодних умов роки, збитки у сільському господарстві були значними, то

без залучення резервів страховиків та перестраховиків відшкодувати такі збитки лише за рахунок коштів державного бюджету неможливо.

Страхування ризиків аграрного виробництва у розвинених країнах є найбільш дієвим механізмом забезпечення безперервності, збалансованості та стабільності розвитку аграрного ринку й одним із ефективних методів компенсації збитків у цьому сегменті. Рівень страхування аграрних ризиків у цих країнах перевищує 60 % (США, Канада, Австралія – 78 %; Кіпр страхує 100 % сільськогосподарських угідь). В Україні цей показник характеризується низьким рівнем охоплення страхового поля (не перевищує 5 %), хоча статистика збитків підтверджує підвищену ризикованість цього сегмента.

Наукові розробки постійно удосконалюють окремі елементи страхування врожаїв сільськогосподарських культур, але до цього часу є невирішеним питання в структурі страхових тарифів, а також співвідношення обов'язкового та добровільного страхування та регулювання державної політики в сфері страхування ризиків АПК.

Страхування ризиків сільськогосподарського виробництва є важливим елементом системи фінансово-кредитного забезпечення сільськогосподарських виробників. Перша і головна мета страхування сільськогосподарських ризиків – це частково чи повністю компенсувати фермеру втрату врожаю, що відбулася через несприятливі природні явища, такі як посуха, град, ураган тощо. Другою метою страхування є покращення фінансового становища сільськогосподарського виробника з точки зору його кредитоспроможності. Кредитні організації всіх типів, чи то банки, кредитні спілки, чи приватні джерела, віддають перевагу тому сільськогосподарському виробнику, який має гарантію збереження певного рівня свого доходу при настанні стихійних лих та втраті врожаю.

Страхове покриття збитків має захищати економічні інтереси сільськогосподарських товаровиробників, а, отже, певною мірою забезпечувати продовольчу безпеку держави. Саме на це і спрямована державна політика в галузі страхування. Прийнято цілу низку законодавчих та нормативних документів, які передбачають запровадження обов'язкового страхування посівів та врожаю сільськогосподарських культур від стихійного лиха [2].

На сучасному етапі назріла необхідність принципового обмеження юридичної обов'язковості як методу реалізації страхової політики в АПК і розширення сфери дії економічної обов'язковості, а також широкої суспільної підтримки саме економічних важелів розвитку, тому одним із найважливіших завдань розвитку сільськогосподарського страхування є: орієнтація на корпоративного та індивідуального страхувальника та забезпечення такого співвідношення обов'язкового та добровільного страхування, яке відповідає характеру ринкової економіки. Сучасний стан розвитку страхових послуг на Україні поки що не дозволяє ефективно виконувати функції зменшення ризиків та покращення доступу до кредитних ресурсів: кількість компаній, які надають

страхові послуги сільськогосподарським виробникам, є незначною, інформація про умови та порядок страхування є неповною та важкодоступною, перелік ризиків, від яких страхують наявні на ринку страхові компанії, часто не містить саме тих ризиків, які найбільше турбують сільськогосподарських виробників. Отже, перед учасниками страхового ринку постає завдання активізації зусиль щодо створення умов для розвитку страхування в аграрному секторі.

Як спосіб дати поштовх розвитку страхування сільськогосподарського виробництва було обрано шлях запровадження обов'язкового страхування врожаю сільськогосподарських культур і багаторічних насаджень державними сільськогосподарськими підприємствами, а також страхування врожаю зернових культур і цукрових буряків сільськогосподарськими підприємствами всіх форм власності. Аби пом'якшити тягар такого страхування для сільськогосподарських виробників, було вирішено, що обов'язкове страхування здійснюватиметься лише за умови державної підтримки, яка надаватиметься у формі часткового відшкодування страхових внесків сільськогосподарських виробників. Проте, державним бюджетом України останнім часом, кошти на програму підтримки обов'язкового страхування не були передбачені, то обов'язкове страхування врожаю культур не здійснювалось.

Щодо добровільного страхування, то його розвиток відбувається вкрай повільно. На думку страхових компаній страхування сільськогосподарського виробництва є більш ризиковим та більш затратним видом страхування порівняно з іншими видами. Підвищена ризикованість страхування врожаю полягає в тому, що в разі настання страхового випадку, скажімо, стихійного лиха, втрат можуть зазнавати не лише окремі страхувальники, а цілі території, отже кількість звернень щодо отримання відшкодування може бути надто великою і негативно відобразитися на фінансовому стані страхової компанії [2].

Щодо витрат на ведення діяльності, то моніторинг дотримання підприємствами умов страхування, зокрема, дотримання ними технології, вимагає спеціальної підготовки персоналу та додаткових витрат на транспорт до місця розташування сільськогосподарського підприємства. З огляду на викладені чинники, страхові тарифи, що склалися сьогодні в нашому регіоні, страхові компанії вважають заниженими. З іншого боку, ті самі тарифи є надто високими для сільськогосподарських виробників.

По-перше, сільськогосподарські виробники ще не отримують достатніх прибутків, аби таке страхування не відобразалося негативно на їх фінансовому стані. По-друге, вони ще не усвідомлюють переваг страхування як способу мінімізації ризиків свого виробництва. Нарешті, значна частина з них не довіряє страховим компаніям, вважаючи, що в разі настання страхового випадку їх шанси отримати страхове відшкодування є незначними. Як результат, страхування врожаю культур здійснюється сьогодні, головним чином, у формі страхування застави з метою отримання кредиту.

Переважає більшість страхових компаній, які здійснюють страхування сільськогосподарських ризиків, мають незначний досвід ведення такої діяльності: значна частина їх розпочала страхувати сільськогосподарські ризики після 1995 року. Цей факт дозволяє говорити про наявність таких двох спільних для всіх компаній проблем: (1) відсутність надійних статистичних даних про факти настання несприятливих для сільськогосподарського виробництва природних явищ та обсяги недоотриманого з цих причин врожаю, (2) недостатність знань та досвіду в оцінці ризиків сільськогосподарського виробництва [3].

Як з'ясувалося, основними споживачами страхових послуг в аграрному секторі регіону виступають агропідприємства, фермерські господарства та трейдери. Основними об'єктами страхування є майбутній урожай, худоба, а також нерухоме та рухоме майно. Серед ризиків, які найчастіше страхують сільськогосподарські виробники, в порядку пріоритетності є, (1) пожежа, (2) вимерзання, (3) залиття, (4) град, зливу, бурю, ураган (в комплексі) (5) посуху [4].

Проте міжнародний досвід засвідчує, що страхові послуги в аграрному секторі можуть бути прибутковими на рівні зі страховими послугами, які надаються іншим секторам економіки. Не існує поганих ризиків, а існують невідповідні тарифи. Отже, перспективи розвитку страхування сільськогосподарських ризиків значною мірою залежатимуть від професійного рівня тих страховиків, які працюватимуть з цими ризиками, зокрема, від їхньої здатності адекватно оцінити та ефективно управляти ризиками.

Частка страхування сільськогосподарських ризиків в загальному страховому портфелі страхових компаній України є незначною. Таке страхування переважно здійснюється з метою отримання кредиту, адже 85% від загальної кількості договорів страхування сільськогосподарських об'єктів складають договори страхування банківської застави. Страхування майбутнього врожаю чи іншої застави, яку фермер пропонує як забезпечення повернення кредиту, є досить розповсюдженою практикою скрізь у світі. Проте в Україні з цим пов'язана проблема, яку називають проблемою псевдострахування, тобто формального страхування застави, яке здійснюється за заниженими тарифами і не може дати реального захисту в разі настання страхового випадку.

Отже страхування – як спосіб відшкодування збитків необхідне. Аналізуючи ситуацію, що склалася на страховому ринку в Україні в цілому можна зробити висновки: система страхування ризиків в аграрному секторі, для того, аби бути стабільною та ефективною має задовольняти таким базовим принципам, як актуальна збалансованість, досконалість (симетричність) інформації та добровільність участі у страхуванні.

Пріоритетним напрямком удосконалення інфраструктурного забезпечення ринку аграрного страхування є використання маркетингових технологій.

Враховуючи специфіку аграрного страхування, важливим є визначення на концептуальному рівні основних завдань, які вирішуються за допомогою маркетингових заходів: максимальна адаптація страхових послуг до потреб ринку; забезпечення широкого асортименту страхових послуг у відповідності до існуючих страхових потреб потенційних клієнтів (аграріїв); використання різноманітних способів контакту (роз'яснювальна робота, агітаційна робота, реклама тощо) з майбутніми страхувальниками заради збільшення страхового інтересу у потенційних клієнтів щодо укладання договорів аграрного страхування; формування ринкового попиту не лише стосовно конкретних страхових послуг, а взагалі закріплення у суспільній свідомості позитивного іміджу страхової компанії; прогнозування майбутньої кон'юнктури ринку страхових послуг; розвиток стратегічного планування в сфері страхової діяльності; забезпечення прибутковості та рентабельності роботи страхової компанії від надання страхових послуг аграріям

Згідно з міжнародним досвідом, досягти збалансованості системи можна за рахунок концентрації страхової системи (утвердження на ринку невеликої кількості страхових компаній, що займаються страхуванням ризиків аграрного виробництва), або шляхом зосередження на страхуванні окремих ризиків. Зосередження на розвитку приватного страхування від окремих ризиків більше відповідає умовам, що склалися в Україні, ніж варіант створення концентрованої системи за участі держави.

Міжнародні страховики, порівнюючи продукти фондового ринку та ринку перестраховування, надають зазвичай перевагу перестраховальним операціям. Перестраховики, маючи віковий досвід із оцінки аграрних ризиків і їх територіального розподілу на основі довгострокових договорів, обирають оптимальний перестраховальний захист. «В Україні агрострахування практично не захищено перестраховальними операціями. Причин цьому декілька. По-перше, пропозиції щодо укладення договору перестраховування надходять в останній момент, коли тільки підписаний договір страхування або страховики прогнозують його укладення з великою часткою власного утримання. В цей період портфелі західних рейтингових перестраховиків закриті для небезпечних ризиків. Отже, перестраховування стає можливим лише за високої ціни на перестраховальний захист. По-друге, значно підвищують вартість перестраховального покриття на міжнародних ринках і договору на факультативній основі. Облігаторні покриття мають довгостроковий характер, тобто учасники мають можливість їх щорічного поновлення з деякими уточненнями умов договору. Адміністративні витрати перестраховика значними є лише на етапі первинного підписання. В наступних періодах такі договори дають стабільний дохід при невеликих витратах» [7]. Як свідчить світова практика, ще одним важливим чинником у розвитку й ефективному функціонуванні сільськогосподарських ринків розвинутих країн вважають державне

субсидіювання. На міжнародних страхових ринках можна виокремити кілька моделей участі держави у стимулюванні розвитку аграрних ринків:

1. пасивна участь – здійснення сільськогосподарського страхування без участі держави;
2. активна – з повною участю держави (введення держмонополії);
3. стимулююча – здійснення страхування з «непрямою» участю держави (підтримка різних суб'єктів ринку, сприяння розвитку певних видів страхування).

Найбільш поширена у світі третя модель. До першої можна віднести таку країну, як Німеччина, тобто це укладення договорів страхування на добровільній основі без державної підтримки. Така особливість обумовлена: високим рівнем страхової культури сільгоспвиробників; активним використанням методів управління ризиками (новітні технології виробництва; використання фінансових інструментів); розвиненістю ринку цінних паперів (опціони, ф'ючерси, форвардні контракти).

Принципу достовірності інформації можна досягнути шляхом реального моніторингу поведінки страхувальника з боку страхової компанії, або шляхом звернення до новітнього на сьогоднішній день виду страхування – страхування на основі погодного індексу.

Добровільність участі у страхуванні є одним з базових принципів при страхуванні ризиків сільськогосподарського виробництва у розвинених країнах, оскільки обов'язковість веде до викривлення стимулів поведінки обох сторін страхового процесу. На нашу думку, рішення про запровадження в Україні обов'язкового страхування врожаю сільськогосподарських культур варто переглянути, не чекаючи, поки ця система доведе свою недієздатність.

Сучасний ринок аграрного страхування активно реагує на загальні тенденції розвитку бізнесу і, йдучи шляхом прокладеним іншими фінансовими структурами, має активно опановувати чотири ІТ технології, здатні підвищити технологічність традиційних бізнес процесів та каналів збуту, серед яких: автоматизація бізнес процесів (ERP–системи); оптимізація процесів взаємодії із клієнтами (CRM– системи); використання можливостей Інтернету як достатньо перспективного каналу продажу (системи он-лайн-страхування); запровадження аналітичних рішень (управління ризиками, активами, пасивами страховика тощо).

Ефективне функціонування системи страхового захисту аграріїв неможливе без удосконалення системи державного регулювання за страховою діяльністю. Має бути створений чіткий розподіл та здійснена регламентація між державними та недержавними органами, задіяними в процесі страхування. Важливо наголосити на посиленні адміністративної та майнової відповідальності всіх суб'єктів аграрного страхування за невиконання, або неналежне виконання обов'язків передбачених чинним законодавством та/або договором страхування. З метою задоволення попиту на страхові послуги аграріїв

пропонується створення Агенції з питань страхового захисту сільськогосподарського виробництва та управління ризиками.

Стабільність та непорушність системи страхування сільськогосподарських ризиків пов'язана із ефективністю взаємодії двох фундаментальних складових: 1) наявністю у аграріїв постійного попиту та відповідного фінансового забезпечення на купівлю страхових послуг; 2) можливістю страховиків надавати зазначені страхові послуги у відповідності до існуючих міжнародних стандартів якості обслуговування страхувальників. Збалансування інтересів та можливостей суб'єктів страхового ринку забезпечить необхідні передумови для формування конкурентоспроможного ринку аграрного страхування в Україні.

Завжди існуватимуть ризики, які не підлягатимуть страхуванню. Отже, Україні потрібно виробити найбільш прийнятний спосіб накопичення коштів у спеціальному резервному фонді, який має бути використаний на ці цілі, а також ефективні та прозорі процедури здійснення відшкодування.

Література:

1. Страхування: теорія та практика: Навчально-методичний посібник / Внукова Н.М., Успенко В.І., Временко Л.В. Харків: 2004. 280 с.
2. Страхування у сільському господарстві: матеріали семінару. - Херсон, 2003. 46 с.
3. Вовчак О.Д., Завійська О.І. Страхові послуги: Навчальний посібник. Львів: Видавництво "Компакт-ЛВ", 2005. 656 с.
4. Агробізнес. Український портал [Електронний ресурс]. – Режим доступу <http://agrobiznes.com.ua>.
5. Ачімович Д. Т. Сучасні тренди страхування агроризиків в Україні. Фінансовий простір. 2019. №4. С. 21–23.
6. Прокопчук О. Специфіка ризиків та управління ними у сільському господарстві. Збірник наукових праць Уманського національного університету садівництва. 2019. №24. С. 24–41.
7. Шірінян Л. В. Новітні виклики і тенденції розвитку ринку агрострахування в Україні. Наукові записки Національного університету Острозька академія. Серія: Економіка. 2018. –№11. С. 155– 162.
8. Матросова Л. М. Проблеми розвитку агропромислового комплексу України як напрям підвищення конкурентоспроможності економіки. Електронний науково-практичний журнал «Інфраструктура ринку». Вип. 42. 2020. С.83–90